

Kommentit Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2025–2028

Maakuntahallitus 14.10.2024 § 143
125/15.01.02/2024

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma vuosille 2025–2028 on valmistunut. Suunnitelma on luettavissa kokonaisuudessaan internetosoitteessa: www.tienpidonsuunnitelma.fi. Suunnitelma päivitetään vuosittain verkkojulkaisuna.

Suunnitelmasta voi jättää 31.10.2024 mennessä kommentteja, että ne voidaan ottaa huomioon seuraavilla suunnitelmakausilla.

Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma kattaa kolme maakuntaa, Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen. Suunnitelmassa kuvataan alueen tienpidon, talouden ja toiminnan reunaehdot sekä painopisteet ja siinä on esitetty toimenpiteet, jotka todennäköinen tuleva perustienpidon rahoitus mahdollistaa toimialueellamme. Suunnitelmassa ei esitetä isompia useiden miljoonien eurojen kehittämishankkeita, joiden toteutus vaatii eduskunnan myöntämää erillisrahoitusta.

Tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa Päijät-Hämeen alueelle osoitetut kiireellisimmät hanketarpeet suunnitelmakaudella 2025–2028 ovat:

Liittymähankkeet

- 36 Vt 24 / Kalliolan liittymä, Paimelantie (mt 14119) ja Ilmotuntie (mt 14122) liittymä, Oivantien jalankulku- ja pyörätie, Hollola
- 37 Mt 2955 Hollolan risteysjärjestely, Hollola

Siltojen peruskorjaukset

- 38 Vt 12 Nastolan ylikulkusilta U-2861 Lahti

Päijät-Hämeen liitto laatii yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa Päijät-Hämeen logistiikkaselvitystä. Selvityksen on tarkoitus valmistua marraskuun 2024 loppuun mennessä.

Selvitykseen kootuista tiedoista on käynyt ilmi, että Päijät-Hämeessä on suhteellisen paljon päällysteiltään huonokuntoisia väyliä, joita raskas liikenne käyttää aktiivisesti. Destian ja Correct Consultingin tekemän selvityksen perusteella raskaan liikenteen suorite huonokuntoisilla päätteillä on Päijät-Hämeessä Suomen kolmanneksi korkeimmalla tasolla. Lähes 18 % päätteillä ajetuista kilometreistä on kohdistunut huonokuntoisille teille. Hyväkuntoisilla teillä ajettujen kilometrien osuus oli Suomen viidenneksi pienin. Tyydyttävässä kunnossa oleva tieverkko on vaarassa siirtyä huonokuntoiseen luokkaan ilman toimenpiteitä.

Väyläviraston päällystekuntotietojen mukaan huonokuntoisia tieosuuksia on Päijät-Hämeessä koko maakunnan alueella. Pitkiä huonokuntoisia

jaksoja ei pääteillä juuri ole. Huomionarvoista on kuitenkin, että vasta vuonna 2020 valmistunut Lahden eteläinen kehätie on jo vuonna 2023 arvioitu suurelta osin kunnoltaan tyydyttäväksi tai jopa huonoksi.

Huonokuntoinen ja karkea tien pinta kasvattaa raskaan liikenteen renkaiden vierintävastusta sekä johtaa ylimääräisiin hidastuksiin ja kiihdyksiin. Molemmat tekijät kasvattavat energian kulutusta. Huonokuntoisuus nostaa myös kuljetusoperaattorien rengas- ja kalustokustannuksia. Toisaalta epätasaisella tiellä ajaessaan raskaat ajoneuvot voivat aiheuttaa pistemäistä kuormitusta tielle, mikä heikentää tien kuntoa entisestään. Hyväkuntoinen ja tasainen tie on siis eduksi sekä logistiikan että tienpitäjän kannalta.

Päijät-Häme on Suomen tärkeimpiä tavarakuljetusten välittäjämaakuntia eli kuljetusten lähtö- ja määränpää sijaitsee Päijät-Hämeen ulkopuolella. Maakunnan läpi kulkeva, TEN-T-ydinverkkoon kuuluva, valtatie 4 on Suomen kaupalle ja teollisuudelle keskeinen pitkämatkaisten kuljetusten runkoväylä.

Päijät-Häme välittää etelä-pohjoissuunnassa kansainvälisiin kuljetuksia, joiden solmupisteinä toimivat etelän satamat: mm. Helsinki (erityisesti Vuosaari ja Länsisatama), HaminaKotka, Loviisa ja Hanko. Helsinki on Suomen selvästi suurin kaupan tuotteiden ja kappaletavaran satama, ja sen tuontikuljetuksia ohjataan yleisesti pääkaupunkiseudun kehien varrella sijaitsevien valtakunnallisten logistiikkakeskusten kautta koko Suomeen. Itä-länsi-suuntaisissa kuljetuksissa painottuvat länsirannikon satamat, Turku, Naantali ja Rauma.

Maakunta välittää myös valtateihin 4 ja 5 tukeutuvia lentokuljetusten syöttökuljetuksia Helsinki-Vantaalle sekä Keski-Euroopan lentorahtihubeihin suuntautuvia lentorekkoja.

Logistiikkavyöhykkeet ovat laajentumassa pääkaupunkiseudun Kehä III:n varrelta pohjoiseen niin sanotun Kehä V:n eli valtatie 25 varrelle ja tästä edelleen kohti Lahden seutua. Ilmiön myötä myös Päijät-Hämeestä on muodostumassa yhä merkittävämpi sijaintipaikka logistiikkatoiminnoille.

Vuosien 2019–2023 aikana Päijät-Hämeen alueella raportoitiin poliisin tietojen mukaan yhteensä 951 tieliikenneonnettomuutta, joissa osallisena oli raskas ajoneuvo. Näistä onnettomuuksista 318 (33 %) johti loukkaantumiseen ja 19 (2 %) kuolemaan. Suurimassa osassa tapauksista syy onnettomuuden aiheutumiseen oli muu kuin raskaan liikenteen kuljettajan toiminta. Tasaristeysonnettomuuksia on tapahtunut kaksi, molemmat Lahti–Heinola-rataosuudella, eikä näistä aiheutunut henkilövahinkoja.

Yleisimpiä raskaan liikenteen onnettomuuksia olivat tarkastelujaksolla eläinonnettomuudet, 105 kpl, sekä suistuminen oikealle suoralla, 89 kpl. Onnettomuuksista suurin osa, 77 % tapahtui päiväsaikaan, jolloin liikennemäärät ovat lähtökohtaisesti suuremmat. Yöaikaan klo 22–06

välillä tarkastelujaksolla raportoitiin 206 onnettomuutta, mikä on noin 23 % kaikista onnettomuuksista. Yöajan osuus KVL:stä tähän. Siten yöaikaan tapahtuvat onnettomuudet ylikorostuvat jonkin verran. Yli 40 % raportoiduista onnettomuuksista sattui hyvissä keliolosuhteissa tienpinnan olevan paljas ja kuiva.

Raskaan liikenteen onnettomuustietojen perusteella Päijät-Hämeen alueen liikenneturvallisuuksi voitaisiin parantaa rajoittamalla tai ohjaamalla eläinten kulkua väylien ja luontokohteiden risteämäkohdissa.

Valmistelija	Aluesuunnittelujohtaja Niina Ahlfors
Esittelijä	Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol
Päätösehdotus	<p>Maakuntahallitus päättää antaa seuraavat kommentit: ”Päijät-Hämeeseen laadittujen ja työn alla olevien liikenneselvitysten perusteella voidaan todeta, että parannusta vaativien tienpidon ja liikennehankkeiden tarve Päijät-Hämeessä on huomattavasti suurempi kuin mitä Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa on esitetty. Hanketarpeita suunnitelmakaudelle 2025–2028 on yhteensä 38 kappaletta. Päijät-Hämeeseen niistä osuu ainoastaan kolme. Päijät-Hämeen liitto pitää tienpidon suunnitelmakauden 2025–2028 toimenpiteitä Päijät-Hämeen tarpeeseen, liikennemääriin ja merkittävyyteen nähden riittämättöminä.</p> <p>Valtatien 4 Lusi-Kanavuori välin toimenpideselvitys, valtatie 24 kehittämisselvitys välillä Kalliola-Vääksy sekä valtatie 12 kehittämisselvitys välillä Tampere-Lahti ovat valmistuneet. Päijät-Hämeen maakuntahallitus esittää, että näissä selvityksissä tunnistettuja toimenpiteitä edistetään seuraavilla suunnitelmakausilla.</p> <p>Raskaan liikenteen taukopaikkojen vähäisyys ja ruuhkat on tunnistettu Etelä-Suomessa. Esitämme Orimattilan Tuuliharjan eritasoliittymän aluetta valtatiellä 4 kehitettäväksi raskaan liikenteen taukopaikaksi.</p> <p>Teknisenä huomiona esitämme, että Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan 2025–2028 on hyvä lisätä jatkossa suunnitelmakauden investointien rahoitustaso.”</p>
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.